

Молете се на царя - златокъдър ден, - владика сребролик над черното безмълвие: молете се на царя, когато рано той, в роса изкъпан ден, ликуващ приотваря на родния възток кристалните врата...,

дори в това начало стои заплахата на “черното безмълвие”, материализирана по-нататък в “неведома тъмница”; стои пред-знанието, че сред скриването на царствения светлик идват “предсънни самоти”. А в тях за обикновените поданици няма никакъв уют, те веднага са връхлетени от “мъстителни и стръвни... сенки гмеж”. Докато очевидно АЗ-ът запазва за себе си възможността за свръх-битие без никакви граници, за битие единосьщо с урагана. В края на краищата негов, на АЗ-а е призивът да отправяме молитви към Царя-Слънце...

В множество интерпретации отдавна е посочена Яворовата obsesia пред пладнята, пред спрялото точно над човека разжарено слънце. Всъщност след “слънцето спряно сърдито пече” тази obsesia е почти общо място в българската поезия. Припомням само великолепното четиристишие на Вен Тин (Стефан Тинтеров):

Безкраен ден... Зари и все зари
и нийде сянка в знойните простори
о Боже! Но духът се умори
и ето вече съм ще го обори.

Така в Яворовото стихотворение “На сестра ми” точно “на слънцето под зноя” е топосът на случващите се нещастия. А не намира ли тази obsesia контрастен израз и в друг тип емблематични произведения, както и в не толкова известни творби (“Без Път”: “Не знам аз дали слънцето изгасна”)? Например в “Угасна слънце” с посредничеството на ботевската образност, разбира се? Многократно съм писал за това стихотворение като за “трагическа пародия” на “Хаджи Димитър”. Но сега ми се иска да посоча в контекста на това красековно вглеждане, че изобразената с всички тези “липси” спрямо баладата актуална за началото на века невъзможност за ботевско поведение може да се чете и така: дори и АЗ не мога, дори и АЗ съм безсилен, дори